

Prawo konkurencji w Stanach Zjednoczonych Ameryki. Subiektywny przegląd zdarzeń z ostatnich kilku miesięcy

K 1. 27 marca 2013 roku Sąd Najwyższy¹ potwierdził konieczność stosowania w pełni wymagań proceduralnych dla pozwów zbiorowych z zakresu prawa konkurencji oraz zwrócił uwagę, iż indywidualne postępowania odszkodowawcze mogą uniemożliwić pozew zbiorowy z zakresu prawa antytrustowego. Sprawa dotyczyła jednego z największych dostawców telewizji kablowej; spółki Comcast, której przeszło 2 miliony byłych i aktualnych abonentów zarzucało monopolizację i usiłowanie zmonopolizowania wybranych rynków na wschodnim wybrzeżu USA.

A 2. 19 kwietnia 2013 roku Departament Sprawiedliwości poinformował, iż w ramach toczącego się już postępowania w sprawie zablokowania transakcji przejęcia przez Anheuser-Busch InBev (największego producenta piwa w USA, kontrolującego ok. 39% rynku) producenta piwa Corona (Grupo Modelo z Meksyku) uzgodniono warunki ugody². Ugoda oznacza z jednej strony, iż transakcja za przeszło 20 miliardów dolarów dojdzie do skutku, a z drugiej – pokazała elastyczność agencji federalnej co do stosowania behawioralnych środków zaradczych – w tym przypadku licencji – w typowo strukturalnych transakcjach. Departament Sprawiedliwości z uwagi na zastrzeżenia do transakcji złożył w styczniu 2013 roku do sądu pozew w celu zablokowania połączenia, którego efektem ostatecznie stało się uzyskanie przez Anheuser-Busch InBev udziału rynkowego na poziomie 46%. Co ciekawe, jednym z argumentów za uznaniem, iż transakcja narusza prawo antytrustowe była propozycja środków zaradczych złożona przez zgłaszającego. Miało to przekonać sąd, iż strony transakcji były świadome zagrożenia dla konkurencji wynikającego z planowanej transakcji. Departament Sprawiedliwości wyrażał obawy o potencjalne zachowania oligopolistyczne na rynku, a więc podobne jak we wcześniejszej AT&T/T-Mobile (a także późniejszej US Airways/American).

R 3. 10 lipca 2013 roku Sąd Okręgowy w Nowym Jorku wydał wyrok, w którym stwierdził naruszenie przez Apple Inc. sekcji pierwszej ustawy Shermana polegające na zмовie z wydawcami e-booków zmierzającej do poniesienia cen³. Kilka miesięcy później – 5 września – Sąd zajął stanowisko co do środków zaradczych w rzeczonej sprawie. Sprawa ta jest bardzo ciekawa z kilku powodów, po pierwsze, dotyczy sytuacji, gdy na rynku występuje podmiot dominujący, którym nie jest Apple, a jest nim Amazon, który dodatkowo ma taką strukturę cenową, iż zarabia na czytniku – Kindle – tracąc jednocześnie na samych książkach⁴. Amazon nie tracił naturalnie na wszystkich pozycjach, ale z uwagi na swoją gwarancję cenową dla klienta zdarzało się, że płacił więcej za towar, który następnie sprzedawał za 9.90 dolarów – zarabiając jednakże dodatkowo na odtwarzaczu Kindle, który umożliwiał odczytanie e-booków. Po drugie, na rynek zamierza wejść nowy podmiot – Apple, który jednak chce wejść na określonych warunkach i warunki te ustala z wydawcami, domagając się między innymi klauzuli najwyższego uprzywilejowania. Na pierwszy rzut

¹ Pobrano z: http://www.supremecourt.gov/opinions/12pdf/11-864_k537.pdf.

² Pobrano z: <http://www.justice.gov/atr/cases/f296000/296044.pdf>.

³ Pobrano z: www.justice.gov/atr/cases/f299200/299275.pdf.

⁴ Pobrano z: <http://www.teleread.com/chris-meadows/apple-anti-trust-case-hinges-on-most-favored-nation-clause/>.

ika wygląda więc na to, iż celem Apple było obniżenie cen dla wszystkich nabywców do poziomu znanego użytkownikom Amazon. Okazało się jednak, iż Apple chciało zejść do tego poziomu kosztem prowizji wydawców, efektem czego była chęć wydawców do wywindowania cen w górę. Jednak to nie oni, a Apple zostało pozwane. Dlaczego? Bowiem wydawcy wcześniej „dogadali się” z agencją federalną, co dało im wyjście z twarzą – nie przyznali się bowiem do naruszenia prawa, a zmienili politykę. Co więc jest złego w tym, że na rynek chciał wejść nowy gracz, jak wejście na rynek może być antykonkurencyjne? Jak wynika z akt postępowania – na co zwróciła w wyroku uwagę sędziego – zarząd Apple, w tym Steve Jobs, nalegał na taką politykę cenową wydawców, która ostatecznie doprowadziłaby do konieczności podniesienia cen przez Amazon, a więc uderzyła w nabywców, czytając: konsumentów. Apple chciał zmusić wydawców by ci, działając łącznie, skłonili Amazon do takiego modelu sprzedaży, który zrównałby ceny dla klientów Apple z tymi dla klientów Amazon. Jak wynika z analiz, nie oznacza to jednak obniżenia cen a ich podniesienie, do tego bowiem ostatecznie prowadzi klauzula najwyższego uprzywilejowania, obiecując niższe ceny prowadzi do ich wzrostu, na co istnieje szereg dowodów ekonomicznych, o czym szerzej pisze mój mentor z Uniwersytetu Georgetown⁵.

Istnienie iTunes nie powstrzymało Spotify, Pandory i innych od oferowania muzyki, tak samo Amazon nie powstrzyma innych od wchodzenia na rynek e-booków, należy jednak oczekiwać, w szczególności od przedsiębiorców z takim możliwościami finansowymi, jak Apple, iż będą to robić bez generowania kosztów po stronie konsumentów – taki wniosek płynie z tego wyroku⁶.

4. 24 lipca 2013 roku Federalna Komisja Handlu poinformowała, iż przyjęła w formie ugody zobowiązania Google związane z przejęciem producenta telefonów Motorola Mobility dotyczące licencji SEP (Standard – Essential Patent), które Google nabył w ramach w/w przejęcia w 2011 roku. Zobowiązania Google dotyczą w szczególności powstrzymania się rzeczonoj spółki od występowania do sądów w celu ograniczania przez strony trzecie korzystania z licencji pozyskanych od Motoroli⁷. Google pozostał jednak uprawniony do dochodzenia przed sądem opłat licencyjnych (FRAND) od stron, które odmawiają ich zapłaty. Federalna Komisja Handlu poinformowała o zamiarze zawarcia ugody w styczniu, informując publicznie o wstępnych warunkach, wywołało to wiele komentarzy, do Komisji wpłynęło 25 stanowisk, co doprowadziło do szeregu zmian w treści proponowanej ugody, w tym stworzenia mechanizmu arbitrażowego w celu rozwiązania potencjalnych sporów.

Dr Tomasz Bagdziński

⁵ Pobrano z: www.crai.com/uploadedFiles/Publications/Developing_An_Administrable_MFN_Enforcement_Policy_Salop_ScottMorton_Antitrust_Spring_2013.pdf.

⁶ Zainteresowanym polecam lekturę znajdujących się tu prezentacji: <http://allthingsd.com/20130620/heres-apples-closing-slide-deck-in-e-book-case-and-the-dojs-too/>.

⁷ Pobrano z: www.ftc.gov/opa/2013/07/google.shtm.